

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 6562/2023
04.06.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Остоја Перић адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Јован Крстић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости уговора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1937/22 од 15.12.2022. године, у седници одржаној 04.06.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1937/22 од 15.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сремској Митровици П 620/17 од 21.04.2022. године, ставом првим изреке, утврђено је да је апсолутно ништав уговор о поклону закључен између ВВ, ГГ, ДД и ЂЂ као поклонодаваца и туженог дана 29.12.1997. године и оверен истог дана од стране Општинског суда у Сремској Митровици под Ов 7187/97 зато што је противан принудним прописима и јавном поретку и да су ништаве и све правне последице овог уговора о поклону. Ставом другим изреке утврђено је да су ништави уговори о промету непокретности и то уговор закључен између ВВ, ГГ и ДД као продаваца и туженог као купца 04.08.1993. године и уговор закључен између ЂЂ као продавца и туженог као купца од 16.08.1993. године јер су противни принудним прописима и јавном поретку и да су ништаве и све правне последице ових уговора. Ставом трећим изреке обавезан је тужени да тужиоцу АА накнади трошкове парничног поступка у износу од 212.050,00 динара а ставом четвртим изреке одбијен захтев туженог за накнаду трошкова поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 1937/22 од 15.12.2022. године усвојена је жалба туженог па је првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се утврди ништавост уговора о поклону закључен 29.12.1997. године и оверен истог дана од стране Општинског суда у Сремској Митровици под Ов 7187/97 и уговора о купопродаји закључених 04.08.1993. године и 16.08.1993. године, обавезан тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 81.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате и трошкове жалбеног поступка у износу од 18.000,00 динара и одбијен захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану одлуку у границама прописаним чланом 408. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), у вези члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23) Врховни суд је оценио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности

Према утврђеном чињеничном стању, од правног претходника тужилаца пок. ЕЕ решењем Среске комисије за земљишни пољопривредни фонд из 1953. године одузета је катастарска парцела бр. .. и део катастарске парцеле .. обе у КО ... село. Комисија за враћање земље Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду Републике Србије у Општини Сремска Митровица је 11.09.1992. године донела одлуку да се ЕЕ врате обе означене парцеле. Друштвено предузеће коме су ове парцеле додељене на коришћење и које је било у њиховој државини уложило је жалбу против ове одлуке Министарству финансија Републике Србије које је решењем од 20.08.1997. године утврдило да су испуњени услови за враћање ових катастарских парцела наследницима ранијег сопственика, пок. ЕЕ и то ВВ, ЂЂ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ и ЈЈ са уделом од по 1/6. Дана 04.08.1993. године сачињен је писани уговор о купопродаји између туженог као купца и ВВ, ГГ и ИИ као продаваца, који није оверен пред судом, а потом су 16.08.1993. године продавац ЂЂ и тужени као купац сачинили писани уговор о купопродаји. Оба уговора су оверена у Месној канцеларији ... од стране КК и оба за предмет имају земљиште које је наследницима враћено решењем Комисије за враћање земљишта из Сремске Митровице. Након тога сачињен је уговор о поклону између овде туженог као поклонопримца и ВВ, ГГ, ЂЂ и ИИ као поклонодаваца, који уговор је оверен пред Општинским судом у Сремској Митровици 29.12.1997. године и који за предмет има катастарску парцелу .. која је предмет враћања. Решење о враћању раније одузетог земљишта извршено је тек 2008. године када је дозвољено провођење промена на наведеним парцелама са ДП „Пинки“ на лица којима је земљиште враћено.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да су уговори о купопродаји а потом и уговор о поклону ништави јер у време када су уговори закључени правни претходници овде тужиоца нису имали власништво на земљишту које је било предмет промета, а поред тога уговори о купопродаји нису закључени у прописаној форми због чега је применом одредби члана 70. став 1, 103.

став 1. и 109. став 1. ЗОО утврдио ништавост оспорених уговора о купопродаји и поклону.

Другостепени суд је, имајући у виду стање у списима предмета, оверене изјаве којим су тужиоци ЈЛ, ЈЛЈ и ММ одустали од тужбеног захтева, а првобитни тужилац НН преминуо у току поступка, закључио да због природе правног посла као парничне странке у овом поступку не могу бити само један од наследника продаваца, односно поклонодаваца и тужени већ морају бити сви учесници спорних правних послова који су нужни и јединствени супарничари. Како се као тужилац појављује само један од учесника, то је оценио да не постоји потпуна заједница нужних супарничара због чега је примењујући одредбу члана 211. ЗПП преиначио првостепену одлуку и одбио тужбени захтев.

Правно становиште другостепеног суда као правилно прихвата и Врховни суд.

Према одредби члана 211. став 1. ЗПП нужно супарничарство постоји ако по закону или због природе правног односа тужбом морају бити обухваћена сва лица која су учесници материјалноправног односа. То значи да су нужни супарничари лица које везују заједничка права и обавезе у оквиру конкретног материјалноправног односа због чега су та лица у правној заједници и због чега сва ова лица морају бити учесници парничног поступка у коме се одлучује о пуноважности материјалноправног односа чији су они учесници јер се, сходно одредби члана 104 ЗОО правне последице оцене пуноважности односе се на све учеснике материјалноправног односа због чега сви учесници материјално правног односа као нужни супарничари чине процесну заједницу па се непотпуност те заједнице може одразити на стварну легитимацију тужилачке или тужене стране. Како је у конкретној парници предмет тужбеног захтева утврђење ништавости уговора о купопродаји и уговора о поклону земљишта којим су наследници ранијег власника ЕЕ (од кога је земљиште одузето и прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа) располагали у корист туженог то сви правни следбеници свих продаваца, односно поклонодаваца као санаследници чине процесну заједницу због чега морају бити учесници конкретног парничног поступка (нужни супарничари). Пошто сви учесници материјалноправних односа о чијој пуноважности се одлучује у конкретној парници нису учесници парнице то на страни туженог нема потпуне стварне легитимације (нису обухваћени сви нужни супарничари) због чега је правилном применом одредбе члана 211. став 2. и 3. ЗПП другостепени суд преиначио одлуку и одбио захтев за утврђење ништавости уговора. Тиме другостепени суд није ценио пуноважност оспорених уговора јер се правно дејство уговора може оценити само у парници у којој учествују сви учесници тог правног односа, што у конкретном није случај због чега су супротни наводи ревизије тужиоца неосновани.

Правилна је и одлука о трошковима поступка јер је донета правилном применом одредби члана 153, 154, 163. став 2. и 165. ЗПП а наводи тужиоца да је прекорачен захтев туженог у погледу захтева за накнаду трошкова поступка није основан обзиром да је тужени у току поступка поставио захтеве за накнаду трошкова на начин прописан чланом 163. ЗПП.

Са свих изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**